

Posudek disertační práce

Reprodukční a psychosexuální aspekty ženských vrozených vývojových vad genitálu a jejich genetické souvislosti

Univerzita Karlova
Lékařská fakulta v Plzni
Studijní program: Gynekologie a porodnictví

Univerzita Karlova	6479
Vytvořeno: 20.02.2024 v 12:13:32	Odbor
Čj.: UKLFP/38445/2024-4	VV
Č.dop.: RR653861079CZ	Zprac.
Listů: 2 Příloh: 1	
Druh: písemné	

Autor: MUDr. Roman Chmel

Školitelka: MUDr. Marta Nováčková, Ph.D.

Disertační práce má 79 stran, je rozdělená na teoretickou část, která obsahuje devět kapitol, a empirickou část, která se skládá z osmi kapitol. Teoretické podklady a výsledky zpracovaných souborů jsou dokumentovány třemi přehlednými tabulkami a devíti obrázky. Empirická část obsahuje osm obrázků a čtyři tabulky. Bibliografie obsahuje 131 recentních literárních odkazů, především zahraničních, které zahrnují adekvátní gynekologickou a sexuologickou problematiku týkající se zkoumaného tématu.

V teoretické části autor shrnuje vrozené vývojové vady ženského genitálu a jejich souvislosti s psychosexuálními a reprodukčními problémy. Největší důraz klade na MRKHS (syndrom Mayer-Rokitansky-Küster-Hauser), který je charakterizován agenezí dělohy a pochvy. Přehledně jsou popsány chirurgické a nechirurgické metody vytvoření neovaginy. Zvláštní pozornost věnuje autor genetickému testování kandidátních genů, které souvisejí s tvorbou a splýváním Müllerových vývodů během embryonální fáze vývoje plodu.

V empirické části hodnotí efekt chirurgické léčby ageneze pochvy a její vlivy na kvalitu života, sexualitu a celkovou spokojenost operovaných pacientek.

Hlavní cíle svojí studie vytyčil autor těmito pěti vhodně stanovenými hypotézami:

1. Ženy s MRKHS a neovaginou jsou méně spokojené se svým sexuálním životem.
2. Sexuální dysfunkce jsou u žen s MRKHS a neovaginou častější, než u žen s vlastní dělohou a pochvou.
3. Ženy s MRKHS a neovaginou dosahují orgasmu stejně často jako ženy s vlastní dělohou a pochvou.

4. Ženy s MRKHS se aktivně zajímají o dosažení mateřství.
5. Neplodnost žen s MRKHS a neovaginou negativně ovlivňuje kvalitu jejich života.

V předložené disertační práci autor použil adekvátní vědecké instrumenty výzkumu (strukturovaný pohovor, opakovaná gynekologická vyšetření a měření prostornosti vagíny, baterii validovaných testů (Female Sexual Function Index – FSFI; Female Sexual Distress Scale-Revised – FSDS-R; Female Genital Self-Image Scale – FGSIS, dotazník kvality života), přičemž dospěl k těmto výsledkům:

1. Parametry standardizovaných sexuologických dotazníků FSFI, FSDS-R a FGSIS neprokázaly v obou souborech, s výjimkou domény orgasmu, signifikantní rozdíly v doménách sexuálních funkcí, vztahu k vlastnímu genitálu i v míře stresu spojeném s pohlavním životem. Ženy s MRKHS chtějí žít kvalitní sexuální život a za primární cíl léčby považují vytvoření plnohodnotné neovaginy umožňující koitální sexuální aktivitu identickou s ženami s vlastní pochvou.
2. Ve zkoumaném souboru 70 žen s neovaginou byly sexuální dysfunkce potvrzeny u 12 žen (17,1 %), přičemž v adekvátní kontrolní skupině zdravých žen byly FSD (Female Sexual Dysfunction) prokázány obdobným procentu případů.
3. Výsledná hodnota domény orgasmu v dotazníku FSFI byla signifikantně vyšší u žen s MRKHS než u žen zdravých. Orgasmus jako komplexní prožitek sexuálního života je podmíněn stimulací klitoridálního komplexu, který u žen s MRKHS nevykazuje anatomické odlišnosti od zdravých žen s vlastní pochvou. Koitálního orgasmu dosahovalo pravidelně 80 % žen studovaného souboru, přičemž obdobné výsledky byly zaznamenány i v souboru kontrolním.
4. Pro 70 % žen s neovaginou byla možnost transplantace dělohy první volbou dosažení mateřství. Surogátní mateřství zvažovalo jako první možnost dosažení mateřství 20 % žen s MRKHS, přičemž adopci by jako první variantu zvolilo pouze 10 % z nich. Hlavní příčinou nízkého zájmu o adopci byla touha neplodného páru mít geneticky vlastního potomka.
5. Výsledky studie prokázaly, že delší časový interval mezi stanovením diagnózy MRKHS a vaginoplastikou umožnil ženám lépe přijmout neplodnost jako součást svého zdravotního hendikepu. Výsledky dotazníkového šetření prokázaly, že kvalita života žen s MRKHS a neovaginou je srovnatelná s populací zdravých žen.

Po stylistické, jazykové a formální stránce je disertační práce dobře napsaná a splňuje všechna kritéria vědecké práce. Tato práce je vhodně strukturálně členěná a rozebírá složitou problematiku sexuálních, psychologických i kvalitativních aspektů života žen s vrozenou agenezí pochvy.

Velikost studovaného souboru je přiměřená a jeho analýza má proto adekvátní výpovědní hodnotu. Disertační práce splnila sledovaný cíl, byly k tomu použité adekvátní metody výzkumu, statistické zpracování a vyhodnocení. Přinesla nové poznatky, které mohou být uplatněné v klinické praxi.

Celkově hodnotím práci jako přínosnou. Jedná se o aktuální přehled problematiky žen s agenezí dělohy a pochvy, které je obecně věnována spíše okrajová pozornost. V budoucnu bude třeba dalších a širších výzkumů na toto téma, aby jejich závěry mohly sloužit jako teoretické podklady pro řešení širokého a složitého okruhu otázek týkající se sexuality, psychogenních problémů a celkové kvality života žen s tímto syndromem.

Konstatuji, že předložená disertační práce splňuje kritéria kladená na prezentaci samostatné vědecké práce.

Na základě výše uvedeného doporučuji udělit MUDr. Romanovi Chmelovi titul Ph.D.

V Praze, 9. 2. 2024

MUDr. Dagmar Smetanová, CSc.